

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 15 квітня 2022 р. № 448

ПОРЯДОК

застосування цивільними особами вогнепальної зброї
під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії
Російської Федерації та/або інших держав проти України
у період дії воєнного стану

1. Цей Порядок визначає процедуру застосування громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України (далі — цивільні особи), вогнепальної зброї і боєприпасів до неї (далі — вогнепальна зброя) під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав проти України (далі — збройна агресія проти України) у період дії воєнного стану відповідно до Закону України “Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України”.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

застосування вогнепальної зброї — ведення стрільби з вогнепальної зброї цивільними особами під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану, зокрема здійснення індивідуальної самооборони та самооборони під час виконання завдань, пов’язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану;

індивідуальна самооборона — застосування вогнепальної зброї цивільними особами під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану для захисту свого життя і здоров’я від нападу або загрози нападу, якщо в інший спосіб і за допомогою інших засобів захистити себе в такій ситуації неможливо;

самооборона — застосування вогнепальної зброї цивільними особами під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану для захисту від нападу або загрози нападу на військові та/або цивільні об’єкти, що охороняються та/або обороняються ними, іншими особами, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану, якщо в інший спосіб і за допомогою інших засобів захистити їх у такій ситуації неможливо.

Терміни “військовий об’єкт”, “напад” та “цивільний об’єкт” вживаються у значенні, наведеному в Порядку застосування зброї і бойової техніки з’єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил під час виконання ними завдань у районі проведення антитерористичної

операції у мирний час, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 р. № 68 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 18, ст. 602).

Термін “особи, причетні до збройної агресії” вживається у значенні, наведеному в Порядку застосування зброї і бойової техніки з’єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил під час виконання ними завдань щодо відсічі збройної агресії проти України, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2018 р. № 828 (Офіційний вісник України, 2018 р., № 82, ст. 2724).

3. Цивільні особи, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України, під час застосування вогнепальної зброї повинні керуватися такими принципами, що ґрунтуються на загально визначених нормах міжнародного гуманітарного права:

неминучості — застосування вогнепальної зброї в разі, коли це є абсолютно очевидним та необхідним;

військової необхідності — застосування вогнепальної зброї в разі, коли в інший спосіб реалізувати право на самооборону та/або виконати поставлені завдання неможливо;

пропорційності — застосування вогнепальної зброї у тій мірі, в якій це необхідно для досягнення мети самооборони та/або відсічі, стримування збройної агресії проти України, якщо це не заподіє стороннім особам і цивільним об’єктам надмірної шкоди порівняно з очікуваними конкретними військовими перевагами.

Застосування вогнепальної зброї повинне здійснюватися таким чином, щоб заподіяти мінімальну шкоду в кожній конкретній ситуації.

4. Під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану цивільні особи мають право застосовувати вогнепальну зброю для:

відбиття нападу або запобігання загрозі нападу на військові та/або цивільні об’єкти, що охороняються;

запобігання вчиненню та/або припинення протиправних дій чи діяльності осіб, причетних до збройної агресії;

звільнення захоплених військових та/або цивільних об’єктів або запобігання (перешкоджання) такому захопленню;

знищення зброї, бойової техніки, транспортних або технічних засобів, які перебувають у користуванні осіб, причетних до збройної агресії;

захисту цивільних осіб, військових та/або цивільних об’єктів від нападу;

запобігання та/або припинення діяльності, затримання, роззброєння або знешкодження осіб, причетних до збройної агресії;

припинення дій осіб, які вчинили або вчиняють правопорушення;

припинення дій осіб, які перешкоджають виконанню законних вимог осіб, залучених до виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану;

відбиття нападу на осіб, залучених до виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану, або інших осіб, у разі виникнення загрози їх життю чи здоров'ю.

5. Рішення про застосування зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану приймається цивільними особами з урахуванням обстановки у взаємодії з відповідним командиром з'єднання, військової частини і підрозділу Збройних Сил.

6. Цивільні особи під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії проти України у період дії воєнного стану мають право самостійно приймати рішення про застосування вогнепальної зброї відповідно до вимог цього Порядку з подальшим обов'язковим повідомленням відповідному командиру з'єднання, військової частини і підрозділу Збройних Сил та/або правоохоронного органу у разі:

індивідуальної самооборони;

захисту життя і здоров'я інших осіб.
